

ENJOY SAFER TECHNOLOGY™

safer**kid**sonline

Çocuklar için daha
güvenli internet -
ebeveyn kılavuzu

Dijital yařamlar

ESET'te çalışanlar olarak birçoğumuz, sizler gibi ebeveyniz. ocuklarımıza yaşam boyunca rehberlik etmemiz ve onları zarar görmekten korumamız gerektiğini düşünüyoruz ama bu sorumluluk, bugün muazzam bir zorluk haline gelmiş durumda.

Mobil cihazların, yeni iletişim platformlarının ve hızla değişen çevrimiçi dilin her geçen gün biraz daha karmaşık bir hal almasıyla birlikte, ebeveynlerin çocuklarına yardımcı olmak için öğrenmeleri gereken çok şey var.

Siz ebeveynlere yardım eli uzatan bu kılavuz, çocuğunuzun interneti güvenli bir şekilde kullanabildiğinden emin olmak için neler yapmanız gerektiğini açıklıyor.

Onlarla kim konuşmalı?

Sizi rahatsız hissettirebilir fakat bu kişi siz olmalısınız.

Çocuklarınız hayatlarında çok önemli roller oynayacak akrabalar, arkadaşlar ve öğretmenler gibi birçok insanla tanışacaklar. Ancak hiçbiri ebeveyn olarak sizin rolünüzü üstlenemez. Bir çocuğun gözünde, tüm cevapları elinde bulunduran ve ne yapacaklarından emin olmadıklarında onlara yardım edebilecek olan kişi sizsiniz.

Onlarla ne zaman konuşmalı?

Hemen!

Bir çocuk sizin tabletinize, akıllı telefonunuza ya da bilgisayarınıza ilk ilgi gösterdiği andan itibaren, bazı şeyleri açıklamaya başlamalısınız. Gerçek dünyada güvende kalmaları için çocuklara öğrettiğimiz birçok kural vardır. Aynı şekilde, çevrimiçi dünya için de birçok kural bulunmaktadır. Kişisel güvenliğe yönelik anlık tehditler farklı bir biçimde ortaya çıksa da, zarar verme olasılığı aynı ölçüde gerçektir.

Çocuğunuz büyüdükçe yeni sorunlar ortaya çıkacak ve bunlara uygun olarak verilecek öneriler de değişecektir. Bu yeni durumlarda verilecek candan ve sevgi dolu bir tavsiye, çocuğunuzun doğru yönde ilerlemesini sağlayacak belirleyici bir adım olabilir.

Eğitim: iki yönlü bir cadde

Çocuklarınızın bilgisayar teknolojisi hakkında sizden daha bilgili olduklarını mı hissediyorsunuz? Yalnız değilsiniz.

Bugünlerde çocuklar adeta dijital dünyada doğmuş gibiler ve yeni teknolojileri kullanma konusunda çok becerikliler. Birçok yetişkinin ise dijital becerileri edinmeleri gerekiyor.

Ancak, internete nasıl erişileceğini bilmek ile interneti güvenli şekilde kullanmak aynı şey değildir.

Bir ebeveyn olarak, çevrimiçi dünyada olup bitenler hakkında çocuğunuzdan daha fazla bilgi sahibi olmanıza gerek yoktur. Fakat çocuklarınızın alışılmadık bir şeye rastladıkları ve daha deneyimli biriyle konuşmaya ihtiyaç duydukları durumlarda kontrol sizde olmalı.

Önemli olan, çocuğu konuşmanın bir parçası yapmaktır: Rahatça sorular sorabilecekleri ve yeni bilgileri özümsemek için yeterli zamana sahip olacakları bir ortam yaratın.

Çocuğunuz o yaşa geldiğinde ne yapmalısınız?

Ebeveyn kontrol araçlarını kullanın

Çocuğunuz kaç yaşında olursa olsun, mevcut teknolojiden yararlanabilirsiniz. ESET Parental Control araçları, rahatsız edici içeriğe sahip sitelerin ve hatta sayfa kategorilerinin engellenmesini mümkün kılar. İnternette gezinme ya da oyun oynama ile ilgili süre sınırlamaları koyabilirsiniz. Aynı zamanda, ev ödevini yaptığı takdirde çocuğunuzun sizden belirli sayfaları ziyaret etmek veya oyun zamanını uzatmak için izin istemesine imkan verir.

Kontrol araçlarına ek olarak, farklı yaş gruplarındaki çocukların çevrimiçi etkinliklerini daha güvenli kılacak bazı önerilerimiz de var.

10 YAŞINA KADAR

1. Web'deki ilk deneyimleri sırasında onlara eşlik edin

Çocuklarınız dijital dünyaya ilk adımlarını attığında yanlarında olun. Çocuğunuz internetle olan ilk teması, beraberce oturup ona yeni maceralarında rehberlik etmek için iyi bir fırsattır.

2. İnternet kullanımı için koşulları belirleyin

İnternet için temel kuralları belirleyin. İnternette harcanan süreyi denetlemek ve web erişimine izin verilen zamanları belirlemek, iyi bir uygulamadır.

3. İyi bir örnek olun

Çocuklar genellikle ebeveynlerinin davranışlarını örnek alırlar. Bu hem gerçek hayat hem de çevrimiçi hayat için geçerlidir. Aile üyeleri pozitif davranırsa çocuk da aynı şeyi yapar.

11 İLE 14 YAŞ ARASI

1. Onları teşhir edebilecek bilgileri paylaşmamayı öğretin

Çevrimiçi dünyada herkesin arkadaş olmadığını ve bazı insanların onları incitmek isteyebileceğini çok açık bir şekilde belirtmek önemlidir. Adres, telefon numarası, okul ya da okul sonrasında katıldıkları etkinlikler gibi bilgileri paylaşmanın neden güvenli olmadığını açıklayın. Çocuk internette hassas resimler paylaşmadan önce de sizden izin istemelidir.

2. Diyalog kanallarını açık tutun

Çocuklarınızı sizinle açık konuşmaya ve internette gördükleri şeyleri özgürce sormaya teşvik edin. Çocuğunuz masaüstü bilgisayar kullanıyorsa bilgisayarı kendi odasına değil, tüm ailenin vakit geçirdiği ve gözetiminizde olabileceği bir odaya koymaya çalışın.

15 İLE 18 YAŞ ARASI

1. Başka kimse parolalarını bilmemeli

Ergenlik çağındaki çocukların zorlu olabildiklerini biliyoruz ama parolalar söz konusu olduğunda, doğru olanı bildiklerinden ve yaptıklarından emin olun. Çocuklarınızın gizliliğine saygı gösterin ama aynı zamanda parolalarını bizzat ya da internet üzerinden bir yabancıya iletmediklerinden veya başkalarına ödünç vermediklerinden emin olun.

2. Taciz veya siber zorbalığı anında bildirin

Okuldaki zorbayı hatırlıyor musunuz? Herkesin hayatını çekilmez hale getiren o çocuğu? Günümüzde birçok zorba modern teknolojiye geçiş yaptı ve internetin arkasına saklanıyor. Değişmeyen şey, başkalarına psikolojik olarak zarar vermeye çalışmaları. Bu nedenle, çocuklara zorbalık ile karşılaştıklarında hemen ebeveynlerini bilgilendirmeleri söylenmelidir.

3. Çevrimiçi finansal işlemler sadece yetişkinler içindir

Dikkatli yapıldığı sürece internetten bir şey satın almak sorun olmaz. Kişisel finansal bilgileri gönderirken gerekli olan önlemleri anlayıncaya kadar çocuklar bunu yalnızca ebeveynlerinin gözetiminde yapmalıdırlar.

İnternetteki ana tehditler nelerdir?

Kötü Amaçlı Yazılım

Kötü amaçlı yazılımın İngilizce karşılığı olan "malware", "malicious" (kötü amaçlı) ve "software" (yazılım) sözcüklerinin kısaltılmış halidir. Bu tür uygulamalar, bir cihaza çeşitli şekillerde zarar vermeye çalışır. Bazıları bilgisayarınızdaki dosyaları şifreler, diğerleri sizi gözetlemeye çalışır ya da bilgisayarınıza başka tehlikeli uygulamalar indirir.

Çoğu durumda virüs, saldırgan tarafından tuzağa düşürüldükten sonra kullanıcılar tarafından yapılan "hatalar" nedeniyle bulaşır. Saygın güvenlik çözümleri ve iyi uygulamalar, bu tür kötü amaçlı kodlardan etkilenme riskini azaltır.

İstenmeyen E-posta

İstenmeyen e-postaları daha önce görmüşsünüzdür. Bunlar her gün gelen kutunuzda görüntülenen ve siz istemeden gönderilen "önemsiz e-postalardır." Bu tür iletiler sizi içerisinde "mucizevi" teklifler bulunan belirli sayfaları ziyaret etmeye davet eder ve bu sayfalarda çoğunlukla zararlı içerikler bulunur.

İnternet Dolandırıcılığı

İnternet dolandırıcılığı, internet üzerinden yapılan aldatmaya yönelik eylemlerdir. Başta, istenmeyen e-posta ve sosyal mühendislik teknikleri gibi birçok şekle bürünebilirler. Sosyal mühendisliğin kullanıldığı durumlarda saldırganlar bir şey satmayı teklif eder, meslektaşlarınız gibi davranır ve hatta bankanızın kimliğine bürünürler. İstedikleri tek şey, gizli bilgi elde etmektir. Sosyal ağ kullanıcı adlarını ve parolalarını isteyen sahte mesajlar da sıkça görülen bir internet dolandırıcılığı örneğidir.

Siber Zorbalık

Bu düşmanca davranış genellikle çocuklara yöneliktir. Kurbanın siber alemde ekranları tarafından tehdit edilip küçük düşürüldüğü bu kötü amaçlı davranışlar, ergenlik çağındaki çocuklar arasında çok yaygındır. Bu, çocuğa zarar verebilir ve duygusal bir travmaya neden olabilir. Siber zorbalığın birçok rotası olabilir: Konsol oyunlarındaki sohbet işlevleri bile bu amaçla kullanılabilir.

İstismara Hazırlama

İstismara hazırlama, bir yetişkin bir çocuğu cinsel eylemler gerçekleştirmesi için ikna etmeye çalıştığında ortaya çıkar. İstismara hazırlama eyleminde bulunan kişi, güvene dayalı bir ortam yaratmaya ve çocukla duygusal bir bağlantı kurmaya çalışır. Yetişkinler genellikle yakın bir ilişki kurabilmek için çocuk gibi davranır ve sonra yüz yüze görüşme ayarlamaya çalışırlar. Bir ebeveynin, çocuğunun çevrimiçi ortamda kimlerle etkileşimde bulunduğuna dair yeterince bilgiye sahip olması önemlidir.

Cinsel İçerikli Mesajlaşma

Cinsel içerikli mesajlaşmanın İngilizce karşılığı olan "sexting", "sex" (seks) ve "texting" (mesajlaşma) sözcüklerinden türetilmiştir ve bir süredir kullanılmaktadır. SMS işlevi cep telefonlarında metin mesajları alıp göndermek için kullanılsa da, e-posta ve diğer mesajlaşma hizmetlerinin geliştirilmesiyle fotoğraf ve videolar da gönderilebilmeye başladı. Birçok gencin ve çocuğun mobil cihazlarını yanlarından ayırmamaları çok yaygın görülen bir durumdur.

Bilgi Hırsızlığı

Gerekli önlemler alınmadan web üzerinden gönderilen bilgiler üçüncü taraflarca yakalanabilir. Bu şekilde yakalanan bilgiler kimlik hırsızlığı ya da şantaj gibi amaçlarla kullanılabilir.

Son öneriler

Ebeveyn kontrol araçlarını kullanın

Tarayıcılarda ve virüsten koruma yazılımlarında ebeveyn kontrolleri kullanılabilir. Bunlar, ESET Internet Security'nin en son sürümünde ya da ayrı bir uygulama olan ESET Parental Control for Android uygulamasında yer almaktadır. Oyun konsolları için de bu tür araçlar mevcuttur.

Çocuğunuzun internet üzerinden özel bilgiler göndermesine izin vermeyin

Hassas bilgiler asla e-posta veya yazılı sohbet yoluyla istenmemelidir. Bankalar hesap bilgilerinizi ya da PIN kodunuzu bu şekilde talep etmezler. Böyle değerli bilgileri çocuğunuza vermemeniz gerekir.

Taciz mesajlarını yanıtlamayın ya da yok etmeyin

Çocuğunuz siber zorbalık mağduru ise misilleme yapmamalıdır. Başkalarına zarar verme isteği yarattığı için tacizcinin bir tepki uyandırmak istediğini açıklayın. Bu gibi durumlar tekrarlanırsa ilgili yetkilileri bilgilendirin. Alınan mesajları silmeyin çünkü bunlar kanıt olarak kullanılabilir.

Güncel kalın

Günümüzde, çocuğunuzun teknolojilere erişimini yasaklamak bir çözüm değildir. Günlük yaşantılarının parçası olan dijital cihazlar, gelişim süreçleri açısından her geçen gün daha önemli bir hale geliyor. Kısıtlamalar koymak yerine, çocuklarınızın bunları güvenle kullanmasına yardımcı olarak çocuk ve cihaz arasındaki etkileşimde yer alın. Ayrıca bu risklerin çoğunun yetişkinleri de etkileyebileceğine ve burada açıklanan önlemlerin çoğunun her yaşta alınması gerektiğine dikkat çekmek de önem taşıyor.

Çocukların güvenliği herkesin sorumluluğudur ve bu kılavuzda verilen ipuçları sadece temel bilgilerdir. Daha fazla bilgi için web sitelerimizi ve sosyal ağ sayfalarımızı ziyaret edin

www.eset.com.tr

www.welivesecurity.com

Takibe alın: www.facebook.com/ESETTurkiye

Bizi Twitter'da takip edin: <https://twitter.com/esetturkiye> @esetturkiye